

Když Yao
vládnul světu,
jmenoval Bo-cheng Zi-Gaoa
princem
jednoho ze států.
Od Yaa poté přešel
trůn na Shuna,
a od Shuna zase
na Yua; a pak
Bo-cheng Zi-Gao
rezignoval na své postavení
a začal
obdělávat půdu.
Yu jej šel navštívit
a našel jej orat
půdu v otevřené krajině.
Spěchajíc k němu
a hluboce se klaníc
v uznání
jeho nadřazenosti,
se poté Yu postavil
a zeptal se jej se slovy,
„Dříve, když Yao
vládnul světu, jste byl vy,
pane, ustanoven
princem státu.
Předal svoji vládu
Shunovi
a Shun ji předal mě,
když jste vy, pane,
rezignoval na svůj úřad,
a nyní zde oráte -
odvažují se
zeptat na důvod
vašeho konání.“
Zi-Gao řekl, „Když
Yao vládnul světu,
lidé povzbuzovali
jeden druhého k tomu,
co bylo správné, aniž by jim
nabízeli odměny,
a děsili se
konání zlého,
aniž by jim
hrozil tresty.
Nyní užíváš
obojí odměn
i trestů, a lidé
nehledě na to
nejsou dobří.

Jejich ctnost bude
od této chvíle upadat;
od této chvíle
převládnu tresty;
od nynější začne chaos
budoucích věků.
Proč vy, můj pane,
nejdete pryč,
a nepřerušujete moji práci?“
S tímto pokračoval
ve svém orání
se sklopenou hlavou,
a již se znovu
neotočil.
Za velikého počátku
všech věcí nebylo
v celém prostoru
vesmíru nic;
nebylo zde nic,
co by se dalo pojmenovat.
Bylo to v tomto stavu,
kdy povstala
první existence -
první existence, ale stále
bez tělesného tvaru.
Z této pak mohly být
vytvářeny věci,
získávajíc to, co nazýváme
jejich řádnou povahou.
To, co nemělo tělesný tvar
bylo rozděleno;
pak zde bylo bez přerušeni
to, co nazýváme
procesem propůjčování.
Ty dva procesy
pokračovaly v působení
a byly vytvářeny věci.
Jak byly věci hotovy,
byly pro všechny vytvořeny
rozlišující linie,
které nazýváme
tělesnou podobou.
Podobou bylo tělo
uchováající v sobě ducha,
a každé mělo svůj
osobitý projev, který
nazýváme jeho přirozeností.
Když je přirozenost
zušlechtěna,
vrací se ke své

řádné povaze;
a když ta byla plně
dosažena, je zde
stejný stav
jako na počátku.
Stejnost
je čistou prázdnotou
a ta prázdnota je veliká.
Je to jako
zavření zobáku
a umlčení
zpěvu ptáka.
To zavření a umlčení
je jako jednota
Nebe a Země
na počátku.
Jednota, projevená,
taková jaká je,
může vypadat jako
hloupost či temnota,
ale je tím, co nazýváme
„tajemnou kvalitou“
existující na počátku;
je to totéž,
jako veliké podřízení se
přirozené cestě.
Mistr se zeptal Lao Dana,
říkajíc, „Někteří lidé
regulují Tao
(velké Já) jakoby zákonem,
který musí
pouze následovat -
říkají, že věc je
dovolená
nebo nedovolená,
je tomu tak, nebo není.
Jsou jako sofisté,
kteří říkají,
že dokážou rozlišit
co je těžké
a co je bílé
tak jasně, jakoby
ty předměty byly domy
zavěšené na obloze.
Lze takové lidi
nazvat mudrci?“
Odpověď zněla, „Jsou
jako zaměstnanými
nižšími úředníky dvora,
kteří dřou svá těla

a stresují své myslí
Qiu, řeknu ti toto -
je to to, co nemůžeš slyšet,
a co nemůžeš
vyslovit:
Těch, kdo mají
hlavy a nohy
a přesto nemají
ani myslí ani uši,
jsou zástupy;
zatímco ti,
kteří mají těla
a zároveň
zachovávají to,
co nemá tělesnou podobu
či tvar, tu vlastně nejsou.
Není to v jejich
pohybech či zastaveních,
jejich umírání či žití,
jejich pádech a znovuvstání,
kde to lze nalézt.
Řízení postupu
leží v jejich nakládání
s lidským elementem
v nich.
Když zapomenou
vnější věci,
a zapomenou také
na nebeský element
v sobě,
mohou být zváni
lidmi, kteří
zapomněli sebe sama.
Člověk,
který zapomněl sebe sama
je ten, o kom se říká,
že se stal
sjednoceným s Nebem.“
Při rozhovoru
s Ji Cheem
mu Jiang-li Wan řekl,
„Náš vládce Lu
mě požádal o poučení.
Odmítnul jsem s tím,
že jsem pro něj neobdržel
žádné poselství.
Poté jsem mu však
sdělil své myšlenky.
Nevím, zda to, co jsem
řekl, bylo správné či nikoliv,

a dovolím si
to nyní zopakovat tobě.
Řekl jsem mu, „Musíš se
snažit být zdvořilý
a cvičit zdrženlivost;
musíš rozeznávat ty, kdo
chtějí sloužit veřejnosti
a jsou loajální, a potlačovat
podlézavé a sobecké -
kdo z lidí
by se potom odvážil
nebýt v harmonii
s tebou?“
Ji Che se tiše zasmál
a pravil, „Tvá slova,
můj pane,
jakožto popis
správného postupu
pro Diho či krále,
byla jako varovné
pohyby paží,
kterými by se brouk
snažil zastavit
přijíždějící kočár -
neschopen splnit
tvůj cíl.
A navíc,
kdyby se řídil
tvými pokyny,
bylo by to
jako by měl zvětšit
nebezpečnou výšku
svých věží
a přidat
k množství cenností
v nich shromážděných -
zástupy lidí
by opustily
své staré způsoby,
a zahnul své kroky
stejným směrem.“
Jiang-li Wana
se jala hrůza,
a řekl ve svém zděšení,
„Jsem polekán
tvými slovy, mistře;
avšak, rád bych tě
slyšel popsat,
jak by měl vládce
působit.“

Ten druhý řekl,
„Pokud by království
vládnul velký mudrc,
povzbuzoval by
mysli lidí a zapříčinil by,
aby se plně
drželi jeho instrukcí,
a změnili své způsoby;
vzal by jejich myslí,
které se staly
zlými a násilnými
a umlčel by je,
táhnouc je všechny k tomu,
aby jednaly v souladu
s dobrou vůlí,
která jim jako jednotlivcům
náleží, jako by to
dělali sami od sebe
ze své přirozenosti,
zatímco by nevěděli,
co je přimělo
tak konat.
Chtěl by takový
vzhlížet
k Yaovi a Shunovi
při svém
instruování lidí,
jako ke svým
starším bratrům?
Choval by se k nim jako
ke svým dětem, radíc se
do období původního
tvárného éteru.
Jeho přáním by bylo,
aby byli všichni
v souladu s ctností
toho prvotního období,
a tiše v ní spočívali.
Zi-gong se toulal
na jihu v Chu
a vracel se do Jin.
Když procházel místem
severně od Hanu,
uviděl starého muže,
který šel do práce
na své zeleninové pole.
Vykopal své stružky,
šel ke studni
a přinášel od ní
ve svých rukou nádobu

s vodou, aby ji do nich nalil.
Trmácejíc se pryč, vynaložil
spoustu síly,
ale výsledek,
kterého dosáhnul,
byl velmi malý.
Zi-gong mu řekl,
„Je zde vynález,
díky kterému je možné
zalít stovku kusů země
za jediný den.
S vynaložením
velmi mála síly
je dosažený výsledek
ohromný.
Nechtěl byste jej,
pane, vyzkoušet?“
Zahradník na něj
vzhlédl a řekl,
„Jak to funguje?“
Zi-gong odpověděl,
„Je to dřevěná páka,
těžká vzadu
a lehká vepředu.
Zdvihá vodu tak rychle,
jak ji dokážeš
zvedat vlastní rukou,
nebo jak přetéká
z nádrže. Jmenuje se to
vahadlo na čerpání vody.“
Zahradník nasadil
zlostný výraz, zasmál se,
a řekl, „Slyšel jsem
od svého učitele,
že kde jsou
důmyslná zařízení,
tam jsou jistě
důvtipné činy;
a že kde jsou
důvtipné činy,
tam je jistě
intrikující mysl.
Ale, když je
v hrudi
intrikující mysl,
její čistá jednoduchost
je narušena.
Když je její čistá
jednoduchost narušena,
duch se stává neklidným,

a neklidný duch není
řádným domovem
Taa
(velkého já).
Není tomu tak, že bych
nevěděl o vynálezu,
který zmiňuješ,
ale měl bych být zahanben,
kdybych jej používal.“
Při těchto slovech
vypadal Zi-gong
zaraženě a zahanbeně;
svěsil svoji hlavu
a neodpověděl.
Po chvíli
mu zahradník řekl,
„Kdo jsi, pane?“
„Žák Kong Quiho,“
zněla odpověď.
Ten druhý pokračoval,
„Nejsi ten učenec,
jehož veliké poznání
jej činí srovnatelným
s mudrcem, který se
vychloubá tím, že
převyšuje všechny ostatní,
který pěje
melancholické písně
pouze o sobě,
a tak si získává
slavnou pověst
napříč královstvím?
Kdyby jsi jen zapomněl
na energii svého ducha
a přehlížel péči
o své tělo,
mohl by ses přiblížit
k Tao (velkému já).
Ale když nedokážeš
usměrnit sebe,
jaký máš klid
na usměrnění světa?
Běž svou cestou, pane,
a nepřerušuj moji práci.“
Zi-gong ustoupil zpět
v rozpacích a zblednul.
Byl rozrušený a ztratil
svoji sebejistotu,
nenabyl ji zpět,
dokud neušel

vzdálenost třiceti li.
Jeho žáci pak řekli,
„Kdo byl ten člověk?
Proč, mistře,
jsi změnil své chování,
když jsi jej viděl,
a zblednul,
takže jsi byl
celý den
nesvůj?“
Odpověděl jim,
„Dříve jsem si myslel,
že ve světě je pouze
jeden člověk,
a nevěděl, že je tu
tento člověk.
Slyšel jsem mistra
říci, že hledat prostředky
týkající se
jeho závazků tak,
aby jeho úspěch
při jejich naplňování
mohl být úplný,
a jak za užití
mála síly mohou být
dosaženy
velké výsledky,
je cestou mudrce.
Nyní vidím,
že tomu tak vůbec není.
Ti, kdo se pevně drží
a lnou k Tau
(velkému já)
jsou úplní
v kvalitách, které
k němu náleží.
Úplní v těch kvalitách,
jsou úplní
ve svých tělech.
Úplní ve svých tělech,
jsou úplní
na svém duchu.
Být úplným na svém duchu
je cestou mudrce.
Takoví lidé žijí ve světě
v nejbližším spojení
s lidmi,
vycházejíc s nimi,
ale nevědí,
kam jdou.

Nezměrná a úplná
je jejich prostota!
Úspěch, zisk
a důmyslné vynálezy,
a lstivá chytrost
poukazují dle jejich názoru
na zapomnění
řádné mysli člověka.
Tito lidé nepůjdou,
kam je neponese
jejich mysl,
a neudělají nic,
co jejich mysl
neschvaluje.
Ačkoliv by je měl
celý svět velebit,
dostali by jen to,
o čem si myslí, že by
mělo být vzosně
přehlíženo; ačkoliv by je
měl celý svět vinit,
ztratili by jen to,
co považují za nahodilost
a ne něco, co by mělo být
přijato - obviňování a chvála
celého světa jim nemůže
ani prospět ani je poškodit.
Takoví lidé mohou být
popsáni jako ti, kdo
disponují všemi vlastnostmi
Taa (velkého já),
zatímco já mohu být
nazýván jako jeden z těch,
kteří jsou jako vlny,
jež kolem unáší vítr.“
Když se vrátil do Lu,
oznámil Zi-gong
schůzku
a rozhovor
Konfuciovi, který řekl,
„Ten člověk předstírá
zušlechtování umění
zárodečného věku.
Zná to původní,
ale ne jeho pokračování.
Usměřňuje to,
co je v něm niterné,
ale ne to,
co je mu vnější.
Kdyby měl

dostatek inteligence
být zcela nesofistikovaným,
a konáním ničeho
se snažil navrátit
k normální prostotě,
ztělesňujíc instinkty
svoji povahy
a udržujíc svého ducha,
jako by byl v jeho rukou,
tak si užívajíc sebe sama
běžnými způsoby,
pak by ses jej
vskutku mohl obávat!
Ale co bychom ty a já
měli najít v uměních
zárodečného věku,
aby to stálo za poznání?